

Przedmiotowe Zasady Oceniania z historii i społeczeństwa

w Szkole Podstawowej im. J. Pawła II

w Księżu Małym (klasy IV, V, VI)

Spis treści:

- I. OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIÓW
- II. POZIOMY WYMAGAŃ
- III. NARZĘDZIA POMIARU
- IV. KRYTERIA OCEN
- V. SEMESTRALNE I KOŃCOWOROCZNE OCENIANIE UCZNIÓW
- VI. SPOSOBY INFORMOWANIA UCZNIÓW I RODZICÓW
O INDYWIDUALNYCH OSIĄGNIĘCIACH
- VII. ZASADY WSPÓŁPRACY Z UCZNIAMI, RODZICAMI W CELU POPRAWY
NIEZADOWALAJĄCYCH WYNIKÓW NAUCZANIA
- VIII. OGÓLNE KRYTERIA OCEN Z HISTORII I SPOŁECZEŃSTWA
- IX. ANEKS

I. OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIÓW

Na zajęciach z historii i społeczeństwa, uczeń jest oceniany w następujących obszarach:

- aktywność w czasie zajęć – gotowość do wykonywania ćwiczeń i zadań zaleconych do wykonania w trakcie zajęć przez nauczyciela, podejmowanie merytorycznej dyskusji itp.,
- stopień opanowania wiadomości i umiejętność posługiwania się nimi w czasie zajęć lekcyjnych
- wiadomości i umiejętności, których uczeń nabył w trakcie samodzielnego poszerzania wiedzy z zakresu historii i społeczeństwa poza szkołą (w przypadku gdy uczeń ubiega się o celującą ocenę końcową),
- stosowanie przez ucznia języka historycznego - terminów i pojęć w ramach przewidzianych przez program nauczania,
- przygotowanie do zajęć – posiadanie i estetyczne prowadzenie zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń oraz innych materiałów potrzebnych do zajęć
- stosowanie wiedzy przedmiotowej w sytuacjach praktycznych,
- udział w konkursach i turniejach historycznych organizowanych przez szkołę lub inne podmioty,
- samodzielne prace ucznia – prace domowe pisemne, referaty, prezentacje, programy itp.
- umiejętność pracy w zespole – gotowość do pomocy innym, sposób komunikowania się w grupie.

II. POZIOMY WYMAGAŃ

1. WYMAGANIA PODSTAWOWE – zawierają wiadomości i umiejętności na ocenę dopuszczającą:

- to takie kompetencje, które pozwalają uczniom:

- a) korzystać z nauczania określonego szczebla systemu szkolnego oraz kontynuować naukę na minimalnym poziomie,
- b) wykonywać proste zadania z życia codziennego stosowne do wieku,

dostateczną:

mają elementarny charakter i

- a) są przydatne na wyższym etapie kształcenia,
- b) znajdują zastosowanie poza przedmiotem i poza szkołą,
- c) są mocno powiązane z innymi treściami
- d) są możliwe do opanowania przez przeciętnego ucznia,
- e) są to najczęściej elementy materiału nauczania wiążące się z opanowaniem wiadomości lub nabyciem umiejętności zastosowania wiadomości w sytuacjach typowych.

2. WYMAGANIA PONADPOSTAWOWE – zawierają wiadomości i umiejętności na ocenę dobrą:

- a) obejmują czynności wspierające tematy podstawowe,
- b) pozwalają zrozumieć większość relacji między elementami treści nauczania, są to treści wprowadzane propedeutycznie, które w klasie następnej będą poszerzane i utrwalone, toteż często treści te w danej klasie w następnej zaliczane są do poziomu podstawowego,

bardzo dobrą:

- a) to umiejętności złożone, o charakterze problemowym,
- b) wykonanie odpowiednich czynności wymaga często przetwarzania wiedzy,
- c) są to umiejętności o wysokim stopniu trudności i abstrakcyjności,

celującą:

- a) nie zależą od treści poznawczych w danej klasie – wykraczają poza obowiązujący program nauczania,
- b) wymagają twórczego podejścia przez ucznia,
- c) zależą od indywidualnych zainteresowań ucznia,
- d) uczeń uzyskał tytuł laureata na olimpiadach lub konkursach ogólnopolskich, wojewódzkich.

III. NARZĘDZIA POMIARU

Sprawdzian

1. Praca samodzielna ucznia na lekcji (45 min) w formie pisemnej obejmująca wiadomości i umiejętności dotyczące jednego działu (szeroki zakres i różnorodność zadań, oceny 1-5) lub praca sprawdzająca półroczna (roczna)
2. Sprawdziany są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem i podany jest zakres sprawdzanych umiejętności i wiadomości.
3. Sprawdzian poprzedzona jest lekcją powtórzeniową na której utwalony jest zakres materiału.
4. Uczeń nieobecny na sprawdzianie musi ją napisać w terminie uzgodnionym z nauczycielem (nie przekraczającym dwóch tygodni).
5. Uczeń, który z przyczyn nieusprawiedliwionych nie pisze sprawdzianu z całą klasą - traci prawo do poprawy.
6. Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną jest zobowiązany do poprawy pracy pisemnej w czasie i formie uzgodnionej z nauczycielem. Uczeń poprawia pracę tylko raz i do dziennika wpisywane są obie oceny.
7. Nauczyciel po sprawdzeniu sprawdzianu nie oddaje go uczniowi.

Kartkówka

1. Samodzielna, pisemna praca ucznia na lekcji (15 min) obejmująca wiedzę i umiejętności w danym dziale (wąski zakres, oceny 1-5) lub sprawdzenie ostatniej pracy domowej.
2. Kartkówki nie muszą być zapowiadane i nie podlegają poprawie.

Odpowiedź ustna

1. Sprawdzenie wiadomości i umiejętności ucznia w formie ustnej odpowiedzi – w zależności od potrzeb.
2. Termin odpowiedzi nie jest podawany do wiadomości ucznia.
3. Uczeń ma czas na zastanowienie się.
4. Odpowiedź ucznia trwa około 5-10 min.
5. Uczniowie mogą oceniać odpowiedzi i uzasadniać swoje oceny.
6. Nauczyciel dokonuje ostatecznej oceny i ją uzasadnia.
7. Oceny z odpowiedzi nie można poprawić.

Praca domowa

1. Praca ucznia wykonywana w domu.
2. Praca domowa jest obowiązkowa.
3. Uczeń nie otrzymuje oceny niedostatecznej, gdy przed lekcją zgłosił nauczycielowi, iż nie potrafił w domu sam wykonać zadanej pracy, powinien jednak wówczas pokazać pisemne próby rozwiązywania wszystkich przykładów lub zadań.
4. Dwa razy w ciągu semestru można zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez konsekwencji otrzymania oceny niedostatecznej (przy dwóch godzinach tygodniowo). Raz w ciągu semestru można zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez konsekwencji otrzymania oceny niedostatecznej (przy jednej liczba godzinie tygodniowo).
5. Po wyczerpaniu limitu określonego powyżej uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną.
6. W obu powyższych przypadkach uczeń ma obowiązek odrobienia pracy na najbliższą godzinę lekcyjną. Jeśli tak się nie stanie, otrzymuje ocenę niedostateczną.
7. Brak zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń jest równoznaczne z brakiem zadania domowego.
8. Brak zadania domowego odnotowany jest w postaci (-).
9. Prace domowe nie zawsze muszą być oceniane.
10. Prace domowe mogą być sprawdzane w następujący sposób:
  - wybiórczo na ocenę podczas lekcji (rozwiązane na tablicy z wyjaśnieniem), jak również po zajęciach (prace dodatkowe),
  - poprzez głośne odczytanie przez ucznia,
  - wspólnie z całą klasą.

Udział w konkursach

Konkursy mają na celu motywowanie ucznia do dalszego rozwoju i stwarzają warunki do samodzielnej pracy.

Uczniowie mogą brać udział w konkursach:

1. wewnątrzszkolnych – otrzymują ocenę cząstkową celującą;
2. zewnątrzszkolnych
  - a) laureaci konkursu na szczeblu wojewódzkim lub krajowym otrzymują ocenę roczną celującą,
  - b) finalista etapu okręgowego – otrzymuje cząstkową ocenę celującą,

IV. KRYTERIA OCEN

Uczeń ma obowiązek zaliczenia sprawdzianu w przypadku swojej nieobecności, a także prawo do jednokrotnej poprawy oceny ze sprawdzianu w terminie ustalonym z nauczycielem.

Sprawdziany bieżące (obejmujące zakresem cały ostatni dział). Sprawdziany teoretyczne są przeprowadzane po wcześniejszym uzgodnieniu terminu z uczniami i po określeniu przez nauczyciela wiadomości i umiejętności (wymagań programowych), których sprawdzian będzie dotyczył. Sprawdzian może odbyć się najwcześniej po tygodniu od momentu ustaleń, o których mowa wyżej.

Sprawdziany bieżące oceniane są na podstawie liczby uzyskanych punktów, według następujących zasad przeliczania:

% maksymalnej liczby możliwych do zdobycia punktów	ocena
0% – 29%	niedostateczny
30% – 49%	dopuszczający
50% – 69%	dostateczny
70% – 89%	dobry
90% - 99%	bardzo dobry
100% + zadanie dodatkowe	celujący

Neusprawiedliwiona nieobecność na drugim terminie sprawdzianu wynikająca np. z celowego unikania go przez ucznia jest równoznaczna z otrzymaniem oceny niedostatecznej.

Jeżeli uczeń w czasie sprawdzianu korzysta z niedozwolonych materiałów, podpowiedzi kolegów nauczyciel może nie wyrazić zgody na poprawę oceny. Również uczeń, który opuścił większy sprawdzian specjalnie (ucieczka z lekcji) otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości poprawy.

Oceny z kartkówek, odpowiedzi ustnych i z zadań domowych, nie podlegają poprawie.

Uczeń ma prawo do jednego nieprzygotowania do zajęć lekcyjnych w ciągu semestru, co jest oznaczane w dzienniku jako np. Za kolejne nieprzygotowanie ucznia do zajęć, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

Uczeń może otrzymywać plusy (+), lub minusy (-). Pięć plusów to częściowa ocena bardzo dobra, pięć minusów to częściowa ocena niedostateczna.

V. PROCEDURA USTALANIA OCENY OKRESOWEJ I KOŃCOWEJ

Ocenę semestralną (roczną) nauczyciel wystawia najpóźniej na tydzień przed klasyfikacją, uzasadniając ją. Uczniowie i ich rodzice mogą prosić o dodatkowe wyjaśnienia do wystawionej oceny. Ocena semestralna (roczna) nie jest średnią arytmetyczną ocen częściowych, ale przy jej wystawianiu pod uwagę będą brane również:

- postępy ucznia,
- aktywność,
- systematyczność i pilność,
- samodzielność pracy,

Ocena roczna obejmuje osiągnięcia ucznia w I i II semestrze.

Uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji lub uchyla się od oceniania nie może być klasyfikowany z przedmiotu.

Nie ma możliwości poprawiania ocen w ostatnim tygodniu przed klasyfikacją.

Ustalona przez nauczyciela ocena semestralna (roczna) może być zmieniona tylko w wyniku egzaminu poprawkowego. Szczegółowe zasady klasyfikacji semestralnej i rocznej określone są w WZO.

VI. SPOSOBY INFORMOWANIA UCZNIÓW I RODZICÓW O INDYWIDUALNYCH OSIĄGNIĘCIACH

1. Uczeń jest na bieżąco informowany o otrzymywanych ocenach.
2. Każda ocena jest jawna. Uczeń ma prawo wiedzieć za co i jaką ocenę otrzymał.
3. Informację o planowanej ocenie klasyfikacyjnej podaje się uczniowi co najmniej dwa tygodnie przed końcem semestru.
4. Informację o planowanej ocenie niedostatecznej na semestr otrzymuje uczeń i jego rodzice miesiąc przed końcem semestru.
5. Rodzice są informowani o osiągnięciach swoich dzieci podczas zebrań ogólnych, które odbywają się w terminach ustalonych przez dyrektora szkoły (wychowawcę).
6. Zarówno uczeń jak i rodzice mają prawo do obejrzenia prac pisemnych oraz ocen cząstkowych w dzienniku.
7. W zależności od potrzeb przeprowadzane są: rozmowy indywidualne, rozmowy telefoniczne, wpisywane uwagi do zeszytu przedmiotowego ucznia informujące rodziców o postępach i trudnościach w nauce ich dzieci.

VII. ZASADY WSPÓŁPRACY Z UCZNIAMI, RODZICAMI W CELU POPRAWY NIEZADOWALAJĄCYCH WYNIKÓW NAUCZANIA

1. Ustalenie wspólnie z uczniem jakie partie materiału wymagają nadrobienia.
2. Ustalenie, w jaki sposób zaległości mają zostać nadrobione:
  - a) pomoc koleżeńska,
  - b) pomoc nauczyciela,
  - c) praca własna.

VIII. KRYTERIA WYSTAWIANIA STOPNI

Poziom opanowania przez ucznia wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania przedmiotu ocenia się w klasach **IV –VI** w stopniach szkolnych.

Ustala się następujące ogólne kryteria stopni z historii i społeczeństwa:

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności wymaganych w programie nauczania.

Poziom wymagań koniecznych (K)- ocena dopuszczająca

Uczeń powinien:

- rozumieć pojęcia częściowo i określić je przy pomocy pytań nauczyciela
- posiadać umiejętności dokonywania odtwórczych, płytkich ocen przy pomocy nauczyciela
- odczytywać, częściowo ze zrozumieniem teksty podręcznikowe i źródłowe, interpretować je przy pomocy nauczyciela
- posługiwać się słownikiem historycznym
- przy pomocy częstych pytań pomocniczych uczeń może wypowiadać się prosto z elementami zastanowienia się
- znać od 40 do 59% wiadomości określonych podstawami programowymi

- poprawnie łączyć postacie historyczne z wydarzeniami bądź okresem, w którym odgrywały one ważną rolę
- częściowo rozumieć podstawowe pojęcia i określać je przy pomocy nauczyciela
- rozumieć i przy pomocy nauczyciela wymienić najistotniejsze przyczyny i skutki zjawisk wydarzeń

Poziom wymagań podstawowych (P)- ocena dostateczna

Uczeń powinien:

- częściowo samodzielnie interpretować ważne fakty i wydarzenia historyczne
- odczytywać treści tekstów źródłowych i interpretować je przy pomocy nauczyciela
- posiadać częściową odtwórczą umiejętność analizowania przyczyn i skutków
- oceniać postacie i zjawiska
- czytać ze zrozumieniem
- wypowiadać się pełnymi zdaniami
- uczeń może mieć trudności w lokowaniu wydarzeń w czasie i przestrzeni
- wykazywać znajomość od 60 do 75% określonych treści
- znać terminologię i nazwiska postaci historycznych
- posiadać wszystkie umiejętności i wiadomości określone poziomem wymagań koniecznych

Poziom wymagań Rozszerzających (R)- ocena dobra

- odtwórczo, lecz samodzielnie interpretować teksty źródłowe, podręcznikowe
- wnioskować samodzielnie
- analizować przeczytany tekst bez pomocy nauczyciela
- sprawnie sytuować wydarzenia w czasie i w przestrzeni
- odtwórczo lecz poprawnie wnioskować
- rozumieć pojęcia, poprawnie stosować terminologię
- logicznie posługiwać się ocenami zjawisk, wydarzeń
- wykazać pełną wiedzę od 75 do 95% treści programowych zawartych w podstawach programowych, wykazać się opanowaniem wiadomości z poziomu wymagań koniecznych i podstawowych

Poziom wymagań Dopelniających (D)- ocena bardzo dobra

Uczeń powinien:

- rzetelnie i wnikliwie odpowiadać na pytania nauczyciela
- stosować poprawną argumentację
- poprawnie analizować wydarzenia w oparciu o zasób wiedzy nabytej
- wykazywać pełną sprawność w sytuowaniu wydarzeń w czasie i w przestrzeni
- wykazywać pełną znajomość terminologii
- sprawnie posługiwać się mapą
- wykazywać pełną znajomość treści programowych
- znać i rozumieć przyczyny wydarzeń i zjawisk

Poziom wymagań wykraczających- ocena celująca

Uczeń powinien:

- spełnia wymagania na stopień bardzo dobry
- posiadać umiejętność selekcji wydarzeń
- korzystać z literatury popularnonaukowej
- wykazywać znajomość faktografii i terminologii pojęciowej wraz z treściami
- wyróżniać się w wypowiedziach pełną samodzielnością językowo- stylistyczną
- osiągnął znaczące sukcesy w olimpiadach lub konkursach historycznych albo posiada inne porównywalne osiągnięcia.

IX ANEKS

DOTYCZĄCY OCENIANIA UCZNIÓW Z OPINIAMI Z PORADNI PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNEJ

Uczeń, który posiada opinię z Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej dotyczącą obniżonego poziomu wymagań w szkole podstawowej na sprawdzianach oceniany jest na podstawie liczby uzyskanych punktów, według następujących zasad przeliczania:

% maksymalnej liczby możliwych do zdobycia punktów	ocena
0% – 25%	niedostateczny
26% – 45%	dopuszczający
46% – 59%	dostateczny
60% – 85%	dobry
86% - 100%	bardzo dobry

KRYTERIA WYSTAWIANIA OCENY

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności wymaganych w programie nauczania.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- zna pojęcia częściowo i określić je przy pomocy pytań nauczyciela
- posiadać umiejętności dokonywania odtwórczych, płytkich ocen przy pomocy nauczyciela
- odczytywać, częściowo ze zrozumieniem teksty podręcznikowe i źródłowe, interpretować je przy pomocy nauczyciela
- posługiwać się słownikiem historycznym
- przy pomocy częstych pytań pomocniczych uczeń może wypowiadać się prosto z elementami zastanowienia się

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń który:

- zna od 46 do 59% wiadomości określonych podstawami programowymi
- poprawnie łączyć postacie historyczne z wydarzeniami bądź okresem, w którym odgrywały one ważną rolę
- częściowo rozumie podstawowe pojęcia i określać je przy pomocy nauczyciela
- rozumie i przy pomocy nauczyciela wymienić najistotniejsze przyczyny i skutki zjawisk wydarzeń

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń który:

- częściowo samodzielnie interpretować ważne fakty i wydarzenia historyczne
- odczytuje treści tekstów źródłowych i interpretuje je przy pomocy nauczyciela
- posiada częściową odtwórczą umiejętność analizowania przyczyn i skutków
- czytać ze zrozumieniem
- uczeń może mieć trudności w lokowaniu wydarzeń w czasie i przestrzeni
- wypowiadać się pełnymi zdaniem
- wykazywać znajomość od 60 do 85% określonych treści
- zna najważniejsze pojęcia historyczne i nazwiska postaci historycznych

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- przy bardzo niewielkiej pomocy nauczyciela interpretuje teksty źródłowe, podręcznikowe
- samodzielnie wnioskuje
- umieszcza wydarzenia w czasie i w przestrzeni
- rozumie pojęcia historyczne,
- logicznie ocenia wydarzenia
- wykazać pełną wiedzę od 85 do 100% treści programowych zawartych w podstawach programowych.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- osiągnął znaczące sukcesy w olimpiadach lub konkursach historycznych albo posiada inne porównywalne osiągnięcia.
- rzetelnie i wnikliwie odpowiadać na pytania nauczyciela
- stosować poprawną argumentację
- poprawnie analizować wydarzenia w oparciu o zasób wiedzy nabytej
- wykazywać pełną sprawność w sytuowaniu wydarzeń w czasie i w przestrzeni
- wykazywać pełną znajomość terminologii
- sprawnie posługiwać się mapą
- wykazywać pełną znajomość treści programowych
- znać i rozumieć przyczyny wydarzeń i zjawisk

Uczniom z dysleksjami jeśli poproszą, to odczytuje im tekst.

Pozostałe warunki oceniania na lekcjach historii i społeczeństwa pozostają bez zmian.